

מסורת הש"ס

(א) ע"ז כב: יצמות קג;
(ב) ביצה לג: (ג) ס"א ר' יוסי
ממיר, (ד) [לעיל קכא].
(ה) עירובין לה. ביצה לב.
[תוספתא פט"ו], (ו) [לעיל
הב:]; (ז) [לעיל קכא. פירש"י
שם מקום, ח] [ועשויים.
ג"ל], (ט) [וע"ע חוס'
עירובין לה: ד"ה בעי סכנא],

תורה אור השלם

1 בִּי אֶת אֲשֶׁר יִשְׁנוּ פֹה
עֲמָנוּ עִמָּד הַיּוֹם לִפְנֵי יי
אֱלֹהֵינוּ וְאֵת אֲשֶׁר אֵינָנו
פֹּה עִמָּנוּ הַיּוֹם:

דברים כט יד

הגהות הב"ח

[illegible]

גליון הש"ס

ע"ל דף מח ע"ב תוס' ד"ה
וכי מה צ"ן:

הגהות הגר"א

[א] גבו' צעו מיני' מרצ ששת
מהו למיבדו. ג"צ ר"ל במקום
שנקב אסור אם ברומח מותר
טור:

מוסף רש"י

ישראל שעמדו על הר
 ונתקנו וכל מוס
 סניני. (ש"ש ד)
 נבדמו ומוס אין כן
 ששורב אדם את החבית.
 ששם זה גבורות
 ונלכד שלא ימסון
 לנפשות השביר לריות לה
 ששם שחל עליו כלי
 חוששני לו מחטאת.
 שחששני לומר מיד חטאת הוא
 ומתני ראשה
 בבסיף. (קמא)
 לפומא את החבית
 (מכחמא).

מוסף תוספות

א. אבל מודו דאיסורא
איכא, והכא שרינן
לכתחילה. מוס' הרא"ש.
ב. משמע דבלא מוסתקי
נמי שרי בכלי של עץ.
מוס' עירובין לד' ד"ה ואמאי
יע' מהרש"א. ג. דבכלי נמי
יש בנין וסתירה. מוס'
עירובין לה. ד"ה צני.

חבית פרק שנים ועשרים שבת

לֹאֲכֹל מִן הָעֵץ זֶה עָלֶיהָ
נִשְׁאָוִין: גֵּרִים מֵאִי. שְׁלֹא
: מוֹלִיִּיהוּ הוּא. בְּסִינִי. וְכֹל
רִפְּאוֹ מִכֹּל מוֹס וְאֶף עוֹרִים

⁶ שבא נחש על חוה הטיל בה זוהמא ישראל שעמדו על הר סיני פסקה זוהמתן עובדי כוכבי' שלא עמדו על הר סיני לא פסקה זוהמתן א"ל רב אחא בריה דרבא לרב אשי גרים מאי א"ל אע"ג דאינהו לא הוו מזליהו הוו דכתיב יאת אשר ישנו פה עמנו עומד היום לפני ה' אלהינו ואת אשר איננו פה וגו' ופליגא דר' אבא בר כהנא דא"ר אבא בר כהנא עד שלשה דורות לא פסקה זוהמא ואבותינו אברהם הוליד את ישמעאל יצחק הוליד את עשו יעקב הוליד י"ב שבטים שלא היה בהן שום דופי: **מתני'** ^אשובר אדם את החבית לאכול הימנה גרוגרות ובלבד שלא יתכוין לעשות כלי ואין נוקבין מגופה של חבית דברי ר' יהודה ^בוחכמים במתירין ולא יקבנה מצדה ואם יתיתה נקובה לא יתן עליה שעוה מפני שהוא ממרח אמר ר' יהודה ^גמעשה בא לפני רבן יוחנן בן זכאי בערב ואמר חוששני לו מחמאת: **גמ'** א"ר אושעיא ל"ש אלא דרוסות אבל מפורדות לא ומפורדות לא מיתבי ר' שמעון בן גמליאל אומר מביא אדם את החבית של יין ומתין ראשה בסייף ומניחה לפני האורחים בשבת ואינו חושש הריא רבנן ^ה מתני' רבי נחמיה היא ומאי דוחקיה דרבי אושעיא לאוקמי מתניתין כרבי נחמיה ובדרוסות לוקמה במפורדות ורבנן אמר רבא מתני' קשיתיה מאי איריא דתני גרוגרות ליתני פירות אלא ש"מ בדרוסות תניא חדא יחותלות של גרוגרות ושל תמרים מתיר ומפקיע וחותרך ותניא אידך מתיר אבל לא מפקיע ולא חותרך לא קשיא הא רבנן הא ר' נחמיה ^ודתניא ר' נחמיה אומר אפי' תרוד ואפילו טלית ואפילו סכין אין ניטלין אלא לצורך תשמישן ^זא בעו מיניה מרב ששת ^חמהו למיבזו חביתא בכורמא בשבתא לפיתחא קמיכוין ואסיר או דילמא לעין יפה קמיכוין ושרי א"ל ה'לפיתחא קא מכוין ואסיר מיתבי רשב"ג אומר מביא אדם חבית של יין ומתין ראשה בסייף התם ודאי לעין יפה קמיכוין הכא אם איתא דלעין יפה קמיכוין לפתוחי מיפתח: אין נוקבין מגופה וכו'; אמר רב הונא מחלוקת למעלה יאכל מן הצד דברי הכל אסור והיינו דקתני לא יקבנה מצדה ורב חסדא אמר מחלוקת מן הצד אבל על גבה דברי הכל מותר והא דקתני לא יקבנה מצדה התם בגופה דחבית תנו רבנן ^יאין נוקבין נקב חדש בשבת ואם בא להוסיף מוסיף ויש אומרים ^{יא} אין מוסיפין ושזין שנוקבין ^{יב} נקב ישן לכתחילה ותנא קמא מאי שנא מנקב חדש דלא דקא מתקן פיתחא אוסופי נמי קא מתקן פיתחא אמר רבה דבר תורה כל פתח שאינו עשוי להכניס ולהוציא אינו פתח ורבנן הוא דגזור משום לול של תרנגולין ^{יג}דעביד לעיולי אוירא ולאפוקי הבלא ואם בא כלול של תרנגולים לא אתי לאוסופי משום

שובר אדם את החבית **לֹא־כֹל הַיִּמְנָה גְּרוּגוּרוֹת.** בגמרם מוקי לה בדרכות לרבי נחמיה אצל לרצון לרבי נחמיה שרי אפילו מפורדות ומימה לרבי מהא דמתן צפרק בכל מערבין (עירובין דף לז: ושם) גבי עירוב נתנו במגדל וטעל בפניו ואזד המפתח הרי זה עירוב ופריך בגמרא אמרי הוה במקום אחד ועירובו במקום אחד הוה ומשני רב ושמואל דאמרי תרומיהו הכא במגדל של (א) צנין עסקין ור"מ הוה כו' ואמאי מצעי ליה לאוקמה הכי ומעיקרא נמי מאי קאמר והלא יכול לשצר ולפתוח את המגדל ולטעול את העירובי כי היכי דהכא שרי לשצר המצות ולטעול הגרוגרות וכו' זאת חלקן צין נטילת העירוב לנטילת הגרוגרות א"כ קשה היכי מוקי לה התם כו' מאיר ונראה דהתם אסור לשצר את המגדל והכא דשרי לשצר את המצות משום דמיירי במוסקתי דמוקי לה בציהא פרק המציא כדי יין (דף לז: ושם) ומפ' רש"י התם דהיינו שצורה ומדבקין שצריה צפרק של עץ שעושה ממנו זפת וקורין רישני"א ומש"ה דוקא מצות שרי דמחמת גריעותו לא חייס עליה וליכא למיחש שמה יתבין לעשות כלי וכן כולה שמעתא דהכא במוסקתי ואע"ג דהתם בציהא לא מוקמיה הכי אלא לר"א דפריך וליה ליה לר"א הא דמתן שובר אדם את המצות כו' ועלה משני מתני' במוסקתי מ"מ אפילו לרצון מיצעי לאוקמי הכי דרצון לא פליגי אדר"א דקאמר לא יקטעו פ"י לא יקטעו את ההדס להריח צו אלא משום דליהו סבירא ליה דבקטנית קיסם חייב טחולת כשקטנו לחות צו שנייה וא"כ אי לא מוקמין לה במוסקתי עלייה איכא למיפך וליה להו הא דמתן כו' הלכך מיצעי לן למימר דאליבא דכולהו מיירי מתנייהן במוסקתי והשם אמאי שמעתא שפיר מ"ר. ובגמ' ירושלמי צפרק בכל מערבין מלאמי הדא דמימא במגדל של אפן אצל במגדל של עץ נעשה כשובר המצות לאכול ממנה גרוגרות:

מתיר ומפקיע וחותר. אומר רבי
מהיא דעירוזין (דף לז:)

ש' ללמוד דהא דלמריין (בינה דף לא):
והמתנות שצבליים ממיר ומפקיע וחומר
היינו כגון דקטיר במיתנא אבל פותחת
של עץ ושל מתכת אסור לשבד
להפקיע ומקדשיא ליה הים אמאי
הוא במקום אחד ועשיריו במקום
אחר דפשיטא ליה שאינו יכול להפקיע
הפותחת וליטול העירוב אע"פ שקדם
מגדל שצבלי הש"ס הוא כלי כמו הדי
נצי לבית ואסור לתגדל ובי ההיא
יבדש כל הכלים (ועלי קב): ובמסקנא
ומי אלא צבי לאוקומי אלא בקטיר
במיתנא דהיינו דוק חמתות שצבליים
אצל דבר שהוא חוק פותחת פותחת
לא הוא שרי מ"ק.^א מ"י:

הרבה רבנן וזה ר' נחמיה. תימה לי
אמאי לא מוקי תריוויי כר' נחמיה
הא דקתני ממיר מפקיע וחותן ציוויט
הא דקתני ממיר אכל לא מפקיע
וחותן צבשת דליכא תנא דק"ל הכי
אליבא דר' נחמיה צבייה צפ' האמאי
דיין (כג:) "ל דינחא לי לא לממר
רבנן מדנימא תריוויי כר' נחמיה:
משום

עין משפט
נר מצוה

בד א מ"י פכ"ג מהל' שבת
הלכה 3 סמג לאוין סה
טוש"ע או"ח סימן שיד סע"ף
א:

בַּח ב מ״י שֶׁס טוֹשׁ״ע שֶׁס
 סַעֲיָף ו׳
 בּו ג מ״י שֶׁס הִלְכָּה יֵא
 טוֹשׁ״ע שֶׁס סַעֲיָף יֵא:
 בּו ד שֶׁס סַעֲיָף ח:
 בַּח ה ו ז מ״י שֶׁס הִלְ
 ב טוֹר שׁו״ע שֶׁס
 סַעֲיָף ו׳

במחזיקי שם ה' שם ה' אלהים
 עושה שם שם אלהים:
 ל' י' שם ה' אלהים ופ' י'
 הלכה נח סמוג שם:

לעזי רש"י

פויינדור" א [פוינדור"א].

לנקב.

רבינו חננאל

[illegible]